རྒྱལནངགསརའགྱུར མིདམངསཉིནརེའིཚགསཔར ལོའིཟླ ཚེསའདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་དུ་པེ་ཅིང་་་་་་་
ནས་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།གསར་་་་་་་་་
འགོད་པར《ཞིང་པའི་ཆེད་ལས་མཉམ་ལས་་་་་
ཁང་གི་བཅའ་ཁྲིམས》ལག་ལེན་བསྟར་ནས་ལོ་
བཅུ་འཁོར་བའི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་་་་་་་་
ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར།2017ལོའི་ཟླ་7
པའི་ཟླ་མཇུག་བར།བཟོ་ཚོང་སྡེ་ཚན་དུ་ཐོ་་་་་
འགོད་བྱས་པའི་ཞིང་པའི་ཆེད་ལས་མཉམ་་་་་་་
ལས་ཁང་ཁྲི་193.3ཟིན་པ་དེ་2007ལོའི་ལོ་་་
མཇུག་གི་ལྡབ་74ཡིན་པ་དང་ལོ་རེར་ཆ་་་་་་་་་་་
སྙོམས་འཕར་ཚད་60%ཟིན་ཡོད།མཉམ་་་་་
ལས་ཁང་དུ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་ཞིང་དུད་་་་་་

དུང་ཕྱུར་1ལས་བརྒལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ཞིང་་་་
དུད་བསྡོམས་འབོར་གྱི་46.8%ཟིན་པ་དང་།
མཉམ་ལས་ཁང་དུ་ཞུགས་པའི་ཞིང་དུད་ཀྱི་་་་་་
ཡོང་འབབ་རྒྱ་ཁྱབ་ངང་ཁོངས་མི་མིན་པའི་་་་་་
ཞིང་དུད་ལས་20%ཡན་གྱིས་མཐོ་བ་ཡོད།
ཞིང་པའི་ཆེད་ལས་མཉམ་ལས་ཁང་དག་ཞིང་་་
ལས་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་པོ་དཔེ་གསར་ཅན་དང་་་
དེང་རབས་ཞིང་ལས་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་གལ་་་་་་་
ཆེའི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་ཡོད།
(དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བསྒྱུར།གནམ་ཕྱུག་རྒྱལ་
གྱིས་ཞུས)

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་པེ་ཅིང་ནས་ཟླ་9ཚེས་6
ཉིན་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།བཟའ་བཅའ་དང་འཕྲོད་་་་
སྦྱོར་བཟའ་བཅའི་ཁ་བསླུས་དང་དྲིལ་བསྒྲགས་རྫུས་མ་ནི་དུས་་
ཡུན་རིང་པོའི་ནང་གནས་པའི་དཀའ་གནད་ཅིག་ཡིན་པས་མི་་
སེར་ཚོས་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་འཁོན་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་བཟའ་བཅའ་བདེ་འཇགས་ཨུ་ལྷན་་་་་་་་་་
གཞུང་ལས་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་པི་ཅིན་ཆོན་གྱིས་ཉིན་ཤས་གོང་་་་
བཟའ་བཅའ་དང་འཕྲོད་སྦྱོར་བཟའ་བཅའི་ཁ་བསླུས་དང་་་་་་་
དྲིལ་བསྒྲགས་རྫུས་མ་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་པའི་ཐད“ནན་ཤོས་་་་་་་་
བཞིའི”བླང་བྱ་དམིགས་སར་དོན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་བ་བྱས་ནས་་་
མི་སེར་གྱི“ལྕེ་ཐོག་གི་བདེ་འཇགས”འགན་ལེན་ཏན་ཏིག་་་་་་་་་
བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།
པི་ཅིན་ཆོན་གྱིས་ཉིན་ཤས་གོང་འཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་
བཟའ་བཅའ་དང་འཕྲོད་སྦྱོར་བཟའ་བཅའི་ཁ་བསླུས་དང་་་་་་་

དྲིལ་བསྒྲགས་རྫུས་མ་བཅོས་སྒྲིག་ལས་དོན་གྱི་བརྙན་འཕྲིན་ཁ་་
པར་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ངོས་འཛིན་མཁས་ལེན་རྫུས་་
མས་ཀྲུང་གོའི་ཞིང་ལས་ལ་འཐུས་ཤོར་མི་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས།
སྐྱེ་ལྡན་བཟའ་བཅའ་ངེས་པར་དུ་མིང་དོན་མཚུངས་དགོས་པ་་
དང་། སྣོད་བཅུད་ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་ནས་ཐོན་དགོས་པ་ལས་
དེའི་ཐོག་ཞིང་སྨན་དང་ཕྱུགས་སྨན་ལུས་མི་རུང་།གནོད་མེད་
བཟའ་བཅར་ངེས་པར་དུ་ཐོན་སྐྱེད་གོ་རིམ་གྱི་བླང་བྱ་ལྟར་་་་་་་་
གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཚད་བཀག་བཞིན་རྫས་ལུད་དང་།
ཞིང་སྨན།ཕྱུགས་སྨན་བཅས་སྤྱོད་པའམ་ཡང་ན་རྫས་འགྱུར་་་
དངོས་པོ་སྤྱོད་མི་རུང་ཞེས་བརྗོད་པ་རེད།
པི་ཅིན་ཆོན་གྱིས་གནོད་མེད་བཟའ་བཅའི་ནང་སྤྱོད་ཆོག་
པའི་ཞིང་སྨན་དང་ཕྱུགས་སྨན་གྱི་ལྷག་རོ་ཚད་གཞི་ལས་བརྒལ་
མི་ཆོག་ལ་ལྕི་བའི་ལྕགས་རིགས་ཀྱི་ཚད་གཞིའང་བརྒལ་མི་ཆོགབཟོ་ལས་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་པའི་བཟའ་བཅའི་ཁ་བྱང་གི་གསལ་་་་་
བཤད་ཡི་གེ་ཚང་མ་ངེས་པར་དུ་ཁ་གསལ་ལ་ཡང་དག་དགོས་་་
པ་དང་། མཚོན་རྟགས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་འགོད་པ་ལས་རྫུས་མ་་་
གཏན་ནས་འགོད་མི་རུང་།འཕྲོད་སྦྱོར་བཟའ་བཅའི་ཐོག་་་་་་
བཀོད་པའི་ནུས་པ་ཚང་མར་ཚན་རིག་གི་གཞི་འཛིན་ས་ཡོད་་་་
དགོས།བཟའ་བཅའ་དང་འཕྲོད་སྦྱོར་བཟའ་བཅའ་ཚང་་་་་་་་
མའི་བརྡ་ཆ་དང་།དྲིལ་བསྒྲགས་དེབ།སྒྲ་གཟུགས་བརྙན་་་་་་
ཐུང་། ཚོགས་འདུའི་འཆད་ཁྲིད་བཅས་ཀྱི་ནང་དོན་མཐའ་་་་་་
དག་ཁ་བྱང་དང་གསལ་བཤད་ཡི་གེའི་མཚོན་རྟགས་ནང་་་་་་་་་་
འཁོད་པའི་ནང་དོན་ལས་འགལ་མི་རུང་ལ་ནད་ཡམས་སྔོན་་་་་
འགོག་དང་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ནུས་པ་ལྡན་ཡོད་ལུགས་འགོད་རྒྱུ་་་་་
གཏན་འགོག་བྱེད་དགོས་པའི་ནན་བཤད་གནང་བ་རེད།
(པ་སངས་སྒྲོན་ལགས་ཀྱིས་བསྒྱུར། བདེ་སྒྲོན་གྱིས་ཞུས)

བད་དཀར་བབས་པས་

ཞིང་ལས་ལ་བྲེལ།
ཟླ་9ཚེས་7ཉིན།དུས་ཚིགས་
ཉེར་བཞིའི་ནང་གི་བད་དཀར་་་་་་་་
བབས་པའི་ཉིན་མོ་ཡིན་པ་དང་།
དེ་ཉིན་ནས་བཟུང་གནམ་གཤིས་་་་་
གྲང་དུ་འགྲོ་བས་ཞིང་ལས་ཐོན་་་་་་་
སྐྱེད་སྟོན་དུས་ཀྱི་གཡོག་བྱེད་དང་་་་
སྟོན་བསྡུའི་ལས་བྲེལ་ཆེ་བའི་ནམ་་་་
དུས་སུ་སླེབས་པས་ཞིང་ནང་ཐོན་་་་
འབབ་ཀྱི་རྣམ་པ་མངོན་ཞིང་།
འདི་ནི་དེ་ཉིན་ཧོ་པེ་ཞིང་ཆེན་ཕན་་
ཏན་ཤང་ཧོ་སའེ་གྲོང་ཚོའི་གྲོང་་་་་་་
མིས་སྟར་ཁ་བསྡུ་བའི་གནས་ཚུལ་་་་
ཡིན་པ།

རྒྱལཡོངསསུཞིངཔའིཆེདལསམཉམལསཁངཁྲི ཟིནཔརྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་བཟའ་བཅའ་བདེ་འཇགས་གཞུང་དོན་ཁང་གིས།

བཟའ་བཅའ་དང་འཕྲོད་སྦྱོར་བཟའ་བཅའི་ཁ་བསླུས་དང་དྲིལ་བསྒྲགས་རྫུས་མ་བཅོས་སྒྲིག་གི་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྤེལ་ནས“ནན་ཤོས་བཞི”དོན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་བ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བསྟན་པ།

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད)ཆོས་ལུགས་་་་་་
སློབ་གླིང་དང་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་་་་་
གྱིས་ཁྲིམས་ལྟར་ཁྲིམས་མི་ཐོ་འགོད་བྱེད་ཆོགཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་སློབ་་
གླིང་དང་སློབ་གྲྭཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་་་་་་་
ཡུལ་བཅས་ལ་ཁྲིམས་ལྟར་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱུ་ནོར་་
དབང་ཆ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་་་་
གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་རེད།
《སྲོལ་ཡིག》ནང་ཆོས་ལུགས་འཆམ་་་་་་་་་
མཐུན་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཞི་མཐུན་ལ་སྔར་བས་་་་་
སྐུལ་འདེད་གཏོང་ཆེད།རྫོང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་་
མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་་་
སྡེ་ཚན་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་སྤྱི་་་་་་་་་་་་
ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་པའི་ཁེ་ཕན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་་་་
པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ལ་ཁྲིམས་ལྟར་དོ་་་་་
དམ་བྱེད་པ་དང་།ཆོས་དད་སྤྱི་དམངས་་་་་་་་་
དང་། ཆོས་ལ་དད་པ་མེད་པའི་སྤྱི་དམངས།
ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བར་དད་པ་བྱེད་པའི་སྤྱི་་་་
དམངས་བཅས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་བརྩི་འཇོག་་་་་་་
དང་འཆམ་མཐུན་མཉམ་གནས་ཐུབ་པ་བྱེད་་་
པ། ཆོས་ལུགས་ཁག་གིས་རང་བརྟེན་རང་་་་་་
ཚུགས་དང་རང་གཉེར་གྱི་རྩ་དོན་མཐའ་་་་་་་་་་

འཁྱོངས་བྱེད་པ།རྩ་འཛུགས་དང་མི་སྒེར་་་་་་
གང་རུང་གིས་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དང་ཆོས་
ལུགས་གཅིག་པའི་ནང་ཁུལ་དང་དེ་བཞིན་་་་་་
ཆོས་དད་སྤྱི་དམངས་དང་ཆོས་ལ་དད་པ་མེད་
པའི་སྤྱི་དམངས་དབར་འགལ་ཟླ་དང་གདོང་་་
གཏུག་བཟོ་མི་ཆོག་པ་བཅས་ཀྱི་གཏན་་་་་་་་་་་་་་
འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་རེད།
《སྲོལ་ཡིག》ནང་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་་་་
ལ་དོ་དམ་བྱེད་རྒྱུ་སྔར་བས་ཚད་ལྡན་དུ་་་་་་་་་་་་
གཏོང་ཆེད“ཁྲིམས་མཐུན་སྲུང་སྐྱོང་དང་།
ཁྲིམས་འགལ་བཀག་འགོགཐལ་སྐྱོད་གཏན་་
འགོགསིམ་འཛུལ་བཀག་འགོགཉེས་་་་་་་་་་་་
གསོག་ལ་རྡུང་རྡེག་བཅས”ཀྱི་རྩ་དོན་བཏོན་་་
ནས་ཆོས་ལུགས་རྒྱུ་ནོར་ལ་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་་་་་་་་
བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་དྲ་སྦྲེལ་གྱིས་་་་
ཆོས་ལུགས་ཆ་འཕྲིན་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་་་་་་
ཚད་ལྡན་དུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད།《སྲོལ་་་་་་་་་་་
ཡིག》ནང་ད་དུང་འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ཁྲིམས་་་་
ཀྱི་འགན་འཁྲི་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད་པ་རེད།
（བསོད་ནམས་དཔའ་མོས་་་་་་་་་་་་
བསྒྱུར། པ་བསོད་ཀྱིས་ཞུས）

གསར་དུ་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པའི《ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་སྲོལ་ཡིག》ཡོངས་བསྒྲགས་བྱས་པ།

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད) ཁ་གསལ་གཉིས་ནི་ཆོས་་་་་་་་་་་
ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྲིམས་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་་
རྒྱུ་ནོར་དབང་ཆའི་གཏོགས་ཁོངས་ཁ་གསལ་ཡོང་བ་དང་ཆོས་་་་་་་་་་་་
ལུགས་ཚོང་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་རྒྱུའི་འཕེལ་ཕྱོགས་བཀག་འགོག་ཁ་་་་་་་་་
གསལ་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཚད་ལྡན་གཉིས་ནི་ཆོས་ལུགས་ལས་་་་་་་་
རིགས་ཀྱི་ནོར་དོན་དོ་དམ་ཚད་ལྡན་དང་དྲ་སྦྲེལ་གྱིས་ཆོས་ལུགས་ཆ་་་་་་
འཕྲིན་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཚད་ལྡན་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཡིན།
དྲི་བ། 《སྲོལ་ཡིག》ནང་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ཆོས་དད་རང་མོས་ཀྱི་་་་་
དབང་ཆ་དང་ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱི་ཁྲིམས་མཐུན་ཁེ་དབང་སྲུང་་་་་
སྐྱོང་ཐད་གཏན་འབེབས་གང་དང་གང་བྱས་ཡོད་དམ།
ལན། 《སྲོལ་ཡིག》གི་དོན་ཚན་དྲུག་པའི་ནང་རིམ་ཁག་མི་་་་་་་་་་
དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་སློབ་
གླིང་དང་སློབ་གྲྭཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་བཅས་ལ་སྤྱི་པའི་་་་་་་་
ཞབས་འདེགས་ཞུ་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། དོན་ཚན་་་་
བཅུ་བཞི་པ་དང་དོན་ཚན་ཉེར་གསུམ་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་་་་་་་
གླིང་སློབ་གྲྭ་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྲིམས་མིའི་ཐོབ་་་་་་
ཐང་ཁ་གསལ་བཏོན་ཡོད། དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་་
ཀྱི་སློབ་གླིང་དང་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་ལ་གོ་མིང་དང་སློབ་མར་སློབ་་་་་་་་་་
གནས་སྤྲོད་རྒྱུའི་ལམ་ལུགས་ཁ་གསལ་བཏོན་ཡོད། དོན་ཚན་ཉེར་་་་་་
གསུམ་པའི་ནང་ས་གནས་རིམ་ཁག་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆོས་་་་་
ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་བསྐྲུན་རྒྱུ་དེ་ས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིའི་འཆར་འགོད་་་་་་
དང་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་འཆར་འགོད་ནང་འཇོག་དགོས་པའི་
གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།དོན་ཚན་སོ་བཞི་པའི་ནང་མཛེས་ལྗོངས་་་་་་
ཁུལ་ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་དང་ཆོས་དད་མང་ཚོགས་ཀྱི་་་
ཁྲིམས་མཐུན་ཁེ་དབང་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ནང་དོན་ཁ་སྣོན་བྱས་ཡོད།
དོན་ཚན་སོ་བརྒྱད་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལས་དོན་མི་སྣས་སྤེལ་བའི་་་
སྤྱི་ཕན་དགེ་སྒྲུབ་བྱེད་སྒོ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པ་ཁ་་་
གསལ་བཏོན་ཡོད།དོན་ཚན་སོ་དགུ་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་་་་་
མི་སྣས་ཁྲིམས་ལྟར་སྤྱི་ཚོགས་འགན་སྲུང་གི་དབང་ཆ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་་་་་་་
རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།དོན་ཚན་ཞེ་དགུ་པ་དང་དོན་ལྔ་བཅུ་་་་
པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གླིང་དང་་་་་་་
སློབ་གྲྭཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་དབང་ཆའི་་་་
གཏོགས་ཁོངས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།དོན་ཚན་ང་གཉིས་པའི་་་་་་་
ནང་ཆོས་ལུགས་རྒྱུ་ནོར་གྱི་ཡོང་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ཁ་གསལ་བཏོན་ཡོད།
དོན་ཚན་ང་གསུམ་པའི་ནང་རྩ་འཛུགས་སམ་ཡང་ན་མི་སྒེར་གང་རུང་་་
གིས་ཞལ་འདེབས་བརྒྱབ་ནས་བསྐྲུན་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་་་་་
ཡུལ་ལ་དབང་བའི་དབང་ཆ་དང་སྤྱོད་པའི་དབང་ཆ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་མི་་་
ཆོག་པ་དང་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་ནས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་ཕན་་་
ལེན་མི་ཆོགཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས་ཚོང་ལས་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་་
མི་ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། དོན་ཚན་ང་ལྔ་པའི་ནང་ཆོས་
ལུགས་ཚོགས་པ་དང་ཆོས་ལུགས་སློབ་གླིང་དང་སློབ་གྲྭའམ་ཡང་ན་་་་་་་་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་ཁང་པ་བསྡུ་སྐབས་དངུལ་ཁ་གསབ་་་
དང་། ཁང་པའི་བདག་དབང་བརྗེ་བའམ་ཡང་ན་བསྐྱར་སྐྲུན་བཅས་་་་་

ཀྱི་གདམ་ག་བྱེད་ཆོགདྲི་བ།《སྲོལ་ཡིག》ནང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་
ཞི་མཐུན་ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཐད་གཏན་འབེབས་གང་དང་གང་་་་་་་་
བྱས་ཡོད་དམ།
ལན།《སྲོལ་ཡིག》གི་དོན་ཚན་གསུམ་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ལས་་
དོན་དོ་དམ་ཐད་ཁྲིམས་མཐུན་སྲུང་སྐྱོང་དང་།ཁྲིམས་འགལ་གཏན་་་་་
འགོགཐལ་སྐྱོད་བཀག་འགོགསིམ་འཛུལ་སྔོན་འགོགཉེས་གསོག་་་་
ལ་རྡུང་རྡེག་བཅས་ཀྱི་རྩ་དོན་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པའི་གཏན་་་་་
འབེབས་བྱས་ཡོད།དོན་ཚན་བཞི་པའི་ནང་རྩ་འཛུགས་སམ་ཡང་ན་་་་་
མི་སྒེར་གང་རུང་ཞིག་གིས་ཆོས་ལུགས་སྤྱད་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་་་་་་་་་་་
འཇགས་ལ་གནོད་འཚེ་གཏོང་བའི་བྱེད་སྤྱོད་སྤེལ་མི་ཆོག་པ་དང་།
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐལ་སྐྱོད་རིང་ལུགས་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་།རྒྱབ་སྐྱོར།
མ་དངུལ་བཏང་ནས་རོགས་སྐྱོར་བཅས་བྱེད་མི་ཆོགཆོས་ལུགས་སྤྱད་་་
ནས་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་གཏོར་བཤིག་གཏོང་བ་དང་།རྒྱལ་ཁབ་་་་
ཁ་ཕྲལ་གཏོང་བ།འཇིགས་སྐུལ་བྱེད་སྤྱོད་སྤེལ་བ་བཅས་བྱེད་མི་ཆོག་་་་
པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།དོན་ཚན་ཞེ་གཅིག་པའི་ནང་ཆོས་་་་་་་་་
ལུགས་ཚོགས་པ་མིན་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་སློབ་གླིང་དང་སློབ་གྲྭ་མིན་་་
པ། ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་མིན་པ་བཅས་སུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་་་
གསོ་གསོ་སྦྱོང་གི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་མི་ཆོག་པ་དང་སྤྱི་དམངས་སྒྲིག་འཛུགས་་་
བྱས་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཆོས་ལུགས་ཐད་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་དང་།ཚོགས་འདུ།
བྱེད་སྒོ་སོགས་ནང་ཞུགས་མི་ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།དོན་
ཚན་ཞེ་བཞི་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གླིང་དང་སློབ་གྲྭ་ཕུད་པའི་་་་་་
སློབ་གྲྭ་དང་དེ་བཞིན་དེ་མིན་སློབ་གསོའི་སྒྲིག་གཞིས་ཆོས་སྤེལ་བ་དང་།
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ།ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྩ་འཛུགས་འཛུགས་པ།
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་འཛུགས་པ་བཅས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་་་་་་་
གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།དོན་ཚན་ཞེ་བརྒྱད་པའི་ནང་དྲ་སྦྲེལ་གྱིས་་་་་
ཆོས་ལུགས་ཆ་འཕྲིན་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་ནང་དོན་བཀོད་མི་་་་་་་་
ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་ཁ་གསལ་བྱས་ཡོད།དོན་ཚན་ང་དྲུག་པའི་་་་་
ནང་སྤྱི་ཕན་དགེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱེད་སྒོར་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྤེལ་མི་ཆོག་པའི་་་་་་
གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། དོན་ཚན་ང་བདུན་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་་་
ཚོགས་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་སློབ་གླིང་དང་སློབ་གྲྭཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་
སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་བཅས་ཀྱིས་ས་ཁོངས་ཕྱིའི་རྩ་འཛུགས་དང་མི་སྒེར་གྱི་ཞར་་་
བྱུང་ཆ་རྐྱེན་ཡོད་པའི་ཞལ་འདེབས་དངོས་པོ་དང་ལེན་བྱེད་མི་ཆོག་་་་་་་
པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།གཞན་ཡང་ད་དུང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་་་་་
འཇགས་ལ་གནོད་འཚེ་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་སྤྱོད་ལ་ཆད་པ་གཅོད་་་་
དགོས་པའི་ནང་དོན་ཁ་སྣོན་བྱས་ཡོད།
དྲི་བ།《སྲོལ་ཡིག》ནང་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྲིམས་་་་་
མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆོས་ལུགས་རྒྱུ་ནོར་གྱི་དབང་ཆའི་གཏོགས་ཁོངས་་་་་
ཐད་གཏན་འབེབས་གང་འདྲ་བྱས་ཡོད་དམ།
ལན། ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱིས་དོ་ཁུར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལུགས་་་
ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྲིམས་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་་

དབང་ཆའི་གཏོགས་ཁོངས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་ཆེད《སྲོལ་་་་་་་
ཡིག》གི་དོན་ཚན་ཉེར་གསུམ་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་
གྱི་ཁྲིམས་མིའི་ཆ་རྐྱེན་དང་འཚམ་རིགས་ལ་ས་གནས་དེ་རང་གི་ཆོས་་་་་་
ལུགས་ཚོགས་པའི་མོས་མཐུན་ཐོབ་པ་དང་འབྲེལ།རྫོང་རིམ་པའི་མི་་་་་
དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་སྡེ་ཚན་ལ་བསྐྱལ་ཏེ་ཞིབ་་་་
དཔྱད་བྱས་ནས་མོས་མཐུན་ཐོབ་རྗེས་དམངས་སྲིད་སྡེ་ཚན་དུ་ཁྲིམས་་་་་
མིའི་ཐོ་འགོད་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་གཉེར་ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་་་་་་་་་
ཡོད།དོན་ཚན་ཞེ་དགུ་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་དང་།ཆོས་་་་་་་
ལུགས་སློབ་གླིང་དང་སློབ་གྲྭཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་བཅས་་་་་
ཀྱིས་ཁྲིམས་ལྟར་བཟུང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མཉམ་སྡེབ་ལ་དབང་བའི་་་་་
རྒྱུ་ནོར་ཐད་བཅའ་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་འབེབས་
གཞིར་བཟུང་དོ་དམ་དང་སྤྱོད་ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།
དེ་མིན་གྱི་ཁྲིམས་མཐུན་རྒྱུ་ནོར་ཐད་ཁྲིམས་ལྟར་དབང་བའི་དབང་་་་་་་་
ཆའམ་ཡང་ན་དེ་མིན་གྱི་རྒྱུ་ནོར་དབང་ཆ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཆོག་གི་ཡོད།
དྲི་བ།《སྲོལ་ཡིག》ནང་ཆོས་ལུགས་ཚོང་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་རྒྱུའི་
འཕེལ་ཕྱོགས་གཏན་འགོག་དང་ཆོས་ལུགས་ལས་རིགས་ཀྱི་ནོར་དོན་དོ་
དམ་ཚད་ལྡན་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐད་གཏན་འབེབས་གང་དང་གང་བྱས་་་་་
ཡོད་དམ།
ལན། ཆོས་ལུགས་ཚོང་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་གནད་དོན་དེས་་་་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་གནོད་འཚེ་གཏོང་བ་མ་ཟད།སྤྱི་་་་་་་་
ཚོགས་ཀྱི་དར་སྲོལ་ལའང་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པས་འབྱུང་རྩ་་་་་་་་
ནས་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་དགོས།《སྲོལ་ཡིག》ནང་བྱེད་ཐབས་སྣ་མང་་་་་་་་
སྤྱད་དེ་ཆོས་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་ནོར་བསྡུ་རྒྱུ་གཏན་འགོག་བྱས་་་་་་་
ཡོད།དོན་ཚན་ང་གཉིས་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་དང་།ཆོས་་་་
ལུགས་སློབ་གླིང་དང་སློབ་གྲྭཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་བཅས་ནི་ཁེ་
གཉེར་མིན་པའི་རྩ་འཛུགས་ཤིག་རེད།དེའི་རྒྱུ་ནོར་དང་ཡོང་འབབ་་་་་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཚམ་པའི་བྱེད་སྒོ་དང་དེ་བཞིན་སྤྱི་་་་
ཕན་དགེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་གཞག་ཐད་སྤྱོད་དགོས་པ་ལས་བགོ་བཤའ་རྒྱག་མི་་་
ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། དོན་ཚན་ང་གསུམ་པའི་ནང་རྩ་་
འཛུགས་སམ་ཡང་ན་མི་སྒེར་གང་རུང་ཞིག་གིས་ཞལ་འདེབས་བརྒྱབ་་་་་
ནས་བསྐྲུན་པའི་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་དབང་བའི་དབང་ཆ་་་་
དང་སྤྱོད་དབང་ལོངས་སུ་སྤྱོད་མི་ཆོག་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་་
སྤེལ་ཡུལ་ནས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཕན་པ་ལེན་མི་ཆོག་པ་དང་ཆོས་ལུགས་་་
བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་ལམ་ཡང་ན་ཕྱིར་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་པའི་ཐད་མ་་་་་་་་་་་
དངུལ་གཏོང་བ་དང་འགན་གཙང་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་མི་ཆོག་ལ་ཆོས་་་་་་་་
ལུགས་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས་ཚོང་ལས་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་་་་་་་་་་་་
གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།དོན་ཚན་ང་བརྒྱད་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་་་་་་
ཚོགས་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་སློབ་གླིང་དང་སློབ་གྲྭཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་
སྤེལ་ཡུལ་བཅས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ནོར་དོན་དང་རྩིས་་་་་་་་་་་་
གཉེར་ལམ་ལུགས་གཞིར་བཟུང་ནས་རྩིས་གཉེར་ཞིབ་རྩིས་དང་།ནོར་

དོན་སྙན་ཞུ།ནོར་དོན་ཡོངས་བསྒྲགས་སོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་འཛུགས་་
པ་དང་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་བ་དང་།ནོར་དོན་དོ་དམ་སྒྲིག་གཞི་་་་་
འཛུགས་པ་དང་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་བ།དགོས་ངེས་ཀྱི་ནོར་དོན་་་་
རྩིས་གཉེར་པ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པ།ནོར་དོན་གྱི་དོ་དམ་ལ་ཤུགས་སྣོན་་་
རྒྱག་པ་བཅས་བྱས་ཏེ་སྲིད་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་གྱིས་ཆོས་་་་་་་་་་་
ལུགས་ཚོགས་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་སློབ་གླིང་།ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་་་་་་་
སྤེལ་ཡུལ་བཅས་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་ཏེ་ནོར་དོན་དང་རྒྱུ་ནོར་ཞིབ་་་་་་་་་་་་
བཤེར་དང་རྩིས་བཤེར་བྱེད་ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།དོན་་
ཚན་ང་དགུ་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་སློབ་་་་་་་
གླིང་དང་སློབ་གྲྭཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ།ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་་
མི་སྣ་བཅས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ལྟར་ཁྲལ་དོན་ཐོ་བཀོད་དང་ཁྲལ་འཇལ་བའི་་་་
ཡིག་ཐོག་སྙན་ཞུ་འབུལ་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་དུས་་་་་་་་་་་་་་
མཚུངས།འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་འགན་འཁྲི་གཏན་འབེབས་་་་་་་་
བྱས་པ་རེད།
དྲི་བ།《སྲོལ་ཡིག》ནང་དྲ་སྦྲེལ་གྱིས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་འཕྲིན་ལ་་་་
ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཚད་ལྡན་དུ་གཏོང་བའི་ཐད་གཏན་འབེབས་གང་
དང་གང་བྱས་ཡོད་དམ།
ལན། དྲ་སྦྲེལ་ནི་ཁྲིམས་ཁུར་མི་དགོས་པ་ཞིག་མིན།ཉེ་བའི་ལོ་་་་་
ཤས་རིང་།དྲ་སྦྲེལ་འདི་ཉིད་རིམ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་བརྒྱུད་སྤེལ་གྱི་་་་་་་
ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་དྲ་ཐོག་ཏུ་ཆོས་ལུགས་དང་་་་་་
འབྲེལ་བའི་ཚད་ལྡན་མིན་པའི་སྣང་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་དང་ཁྲིམས་འགལ་་་་་
གྱི་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱང་མང་དུ་འགྲོ་བའི་འཕེལ་ཕྱོགས་མངོན་པ་དང་ལྷག་་་་་་་
པར་དུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐལ་སྐྱོད་བསམ་བློ་དྲ་སྦྲེལ་ཐོག་ནས་བརྒྱུད་སྤེལ་་་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་།སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་་་་་་་
ལྷིང་།སྤྱི་དམངས་ཀྱི་མི་ལུས་བདེ་འཇགས་བཅས་ལ་ཉེན་ཁ་ཚབས་་་་་་་
ཆེན་བཟོ་གི་ཡོད་སྟབས།དྲ་སྦྲེལ་གྱིས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་འཕྲིན་ལ་་་་་་་་་་་
ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ངེས་པར་དུ་ཁྲིམས་ལྟར་དོ་དམ་བྱེད་པའི་ནང་་་
འཇུག་དགོས།《སྲོལ་ཡིག》གི་དོན་ཚན་ཞེ་བདུན་པའི་ནང་དྲ་སྦྲེལ་་་་་་་
གྱིས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་འཕྲིན་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་ལས་དོན་སྤེལ་་་་
བར་ཞིང་ཆེན་རིམ་པ་ཡན་གྱི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཆོས་ལུགས་ལས་་་་
དོན་སྡེ་ཚན་གྱི་ཞིབ་བཤེར་དང་མོས་མཐུན་ཐོབ་རྗེས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དྲ་་་་་་
སྦྲེལ་གྱིས་ཆ་འཕྲིན་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་དོ་དམ་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་་་་་་་
གཏན་འབེབས་ལྟར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་།
དོན་ཚན་ཞེ་བརྒྱད་པའི་ནང་དྲ་སྦྲེལ་གྱིས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་འཕྲིན་ལ་་་་་་
ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་ནང་དོན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ཁྲིམས་
དང་། ཁྲིམས་སྲོལ།སྒྲིག་སྲོལ།ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་དོ་དམ་བཅས་་་་་
ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་འབེབས་དང་མཐུན་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་་་
བྱས་པ། དོན་ཚན་རེ་བརྒྱད་པའི་ནང་དྲ་སྦྲེལ་གྱིས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་་་་་་
འཕྲིན་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་ཁྲིམས་འགལ་བྱེད་སྤྱོད་ཐོན་ཚེ་ཆད་་་་་
པ་གཅོད་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་རེད།
(པ་སངས་དང་། བསོད་བདེ།ཚེ་མཁོ།པ་ཕན་བཅས་ཀྱིས་་་་་་
སྒྱུར་ཞུས་བྱས)

ཁྲིམས་སྐྱོང་སྲོལ་ལམ་ཐོག་གི་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས།